

Οι ιστορίες της αστερούλας

παραμύθια για την υπευθυνότητα

από τη **Zineb Bahriz** (Αλγερία), τη **Naira Gelashvili** (Γεωργία),
την **Elsa Marissal** (Γαλλία) και τη **Γιολάντα Ζιάκα** (Ελλάδα)

Εικονογράφηση εξωφύλλου: **Δήμητρα Γούση**, εικαστικός καλλιτέχνης

Η εικονογράφηση του κειμένου των παραμυθιών έγινε από:

μαθητές του Γυμνασίου Ελεούσας Ιωαννίνων, με το συντονισμό της καθηγήτριας τους
Δήμητρας Γούση

παιδιά της Παιδικής Βιβλιοθήκης της Χ.Ε.Ν. στη Μπάφρα Ιωαννίνων, με το συντονισμό
της **Ωρέλιας Στήκα**, Διευθύντριας του Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης του Δήμου
Ιωαννιτών «η ρόδα» και του **Χρήστου Δήμου**, εικονογράφου παιδικών παραμυθιών

παιδιά που συμμετείχαν στα εργαστήρια της Παιδικής Βιβλιοθήκης Ερμούπολης Σύρου,
με το συντονισμό της **Λούλας Κλήμη**, Διευθύντριας της Βιβλιοθήκης

μέλη της ομάδας «θεραπεία μέσα από την τέχνη» του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης του
Πράτο στην Ιταλία, με το συντονισμό της εικαστικού καλλιτέχνη και θεραπεύτριας
Beatrice Nabholz

Η έκδοση του παραμυθιού έγινε στο πλαίσιο του προγράμματος της
«Χάρτας των Ευθυνών του Ανθρώπου»

Ερμούπολη – Σύρος, 2010

Οι ιστορίες της αστερούλας παραμύθια για την υπευθυνότητα

Μια έκδοση της εταιρείας

Πόλις – Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

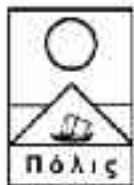
Συντονισμός του έργου, προσαρμογή των παραμυθιών, μετάφραση και έκδοση:
Γιολάντα Ζιάκα

Copyright © για την ελληνική και τη γαλλική γλώσσα: Πόλις – Διεθνές Δίκτυο
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 2010

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή με οποιονδήποτε τρόπο μέρους ή όλου του βιβλίου, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη

ISBN: 978-960-86662-6-9

Πρώτη έκδοση: 2010, Σύρος

Πόλις – Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Ροζιά, Κάτω Μάννα, 84100 Ερμούπολη

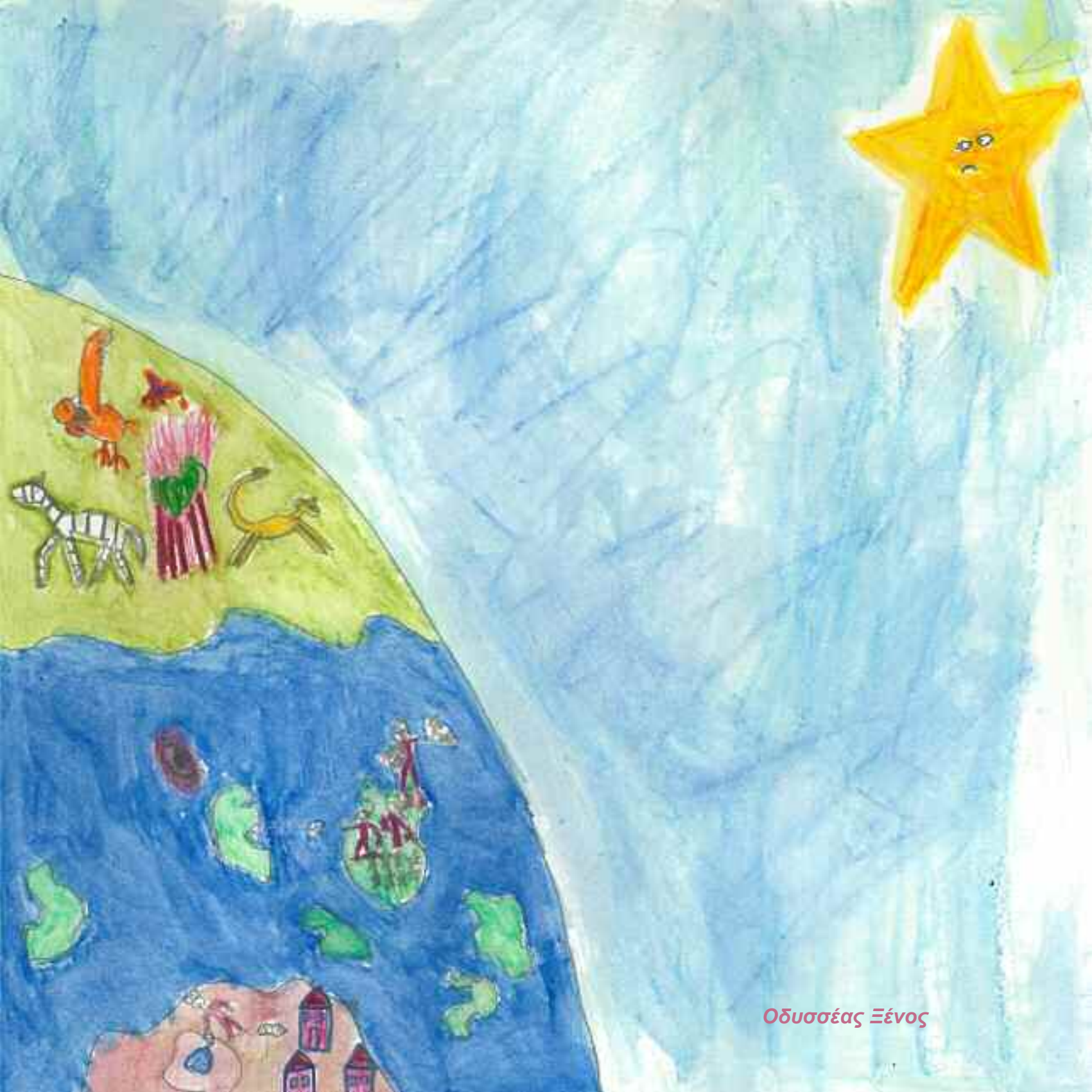
Τηλ.: 22810-87804, Φαξ: 22810-87840

e-mail: polis@otenet.gr – web : <http://www.polis-inee.org>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η αστερούλα μαθαίνει τι θα πει «ευθύνη», Γιολάντα Ζιάκα	σελ. 1
Η λιμνούλα των παιδιών, Zineb Bahriz και Γιολάντα Ζιάκα	σελ. 4
Το αστέρι και η μαργαρίτα, Naira Gelashvili	σελ. 18
Το γενναίο κολιμπρί, Zineb Bahriz	σελ. 32
Ας είμαστε όλοι ενωμένοι, Elsa Marissal	σελ. 44
Οι συγγραφείς των παραμυθιών	σελ. 50
Η «Χάρτα των ευθυνών του ανθρώπου» και τα παραμύθια για την υπευθυνότητα	σελ. 51
Τα παιδιά και οι ενήλικες που εικονογράφησαν τα παραμύθια	σελ. 52

Οδυσσέας Ξένος

Η αστερούλα μαθαίνει τι θα πει «ευθύνη»

Γιολάντα Ζιάκα
(Ελλάδα)

Η μικρή αστερούλα κατοικεί στον ουρανό. Φοράει μανδύα καλυμμένο με ασημένια στολίδια, κομματάκια από καθρέφτη και πάγο.

Αγαπάει πολύ τη γη και τα πλάσματα της. Τη νύχτα, το φως της φτάνει μέχρι την άκρη της γης, φωτίζει ακόμα και τις πιο κρυφές γωνιές, τα πιο μικρά ζώα και λουλούδια. Τη μέρα το φως της κρύβεται πίσω από το φως του ήλιου, όμως η αστερούλα παρακολουθεί πάντα προσεκτικά όσα συμβαίνουν στη γη.

Βλέπει τη φύση να ξυπνά, τα ζώα και τα παιδιά να μεγαλώνουν, να χαίρονται και να λυπούνται... Ο άνεμος μέσα από τα δέντρα, το κελαϊδισμα των πουλιών στο δάσος, τα ζώα που ξεδιψούν στη λιμνούλα, το φως του ήλιου που χαϊδεύει τα κύματα της θάλασσας, τα παιχνίδια των παιδιών, όλα της δίνουν μεγάλη χαρά.

Κάποιες μέρες όμως όλα δυσκολεύουν.

Το πνεύμα του νερού έχει θυμώσει: η λίμνη ξεραίνεται και τα ζώα διψούν... Το δάσος παίρνει φωτιά και όλοι τρέχουν να κρυφτούν... Οι αστερίες έξω από το νερό, στην αμμουδιά, κινδυνεύουν...

Η αστερούλα τρομάζει. Ανησυχεί για τους φίλους της.

Τι μπορείς να κάνεις όταν είσαι πολύ μικρός και αδύναμος; Τόσο μικρός όσο ένα παιδί ή όσο ένα τοσοδούλικο κολιμπρί; Πώς μπορείς να πλησιάσεις αυτό που αγαπάς όταν βρίσκεσαι τόσο πολύ μακριά του;

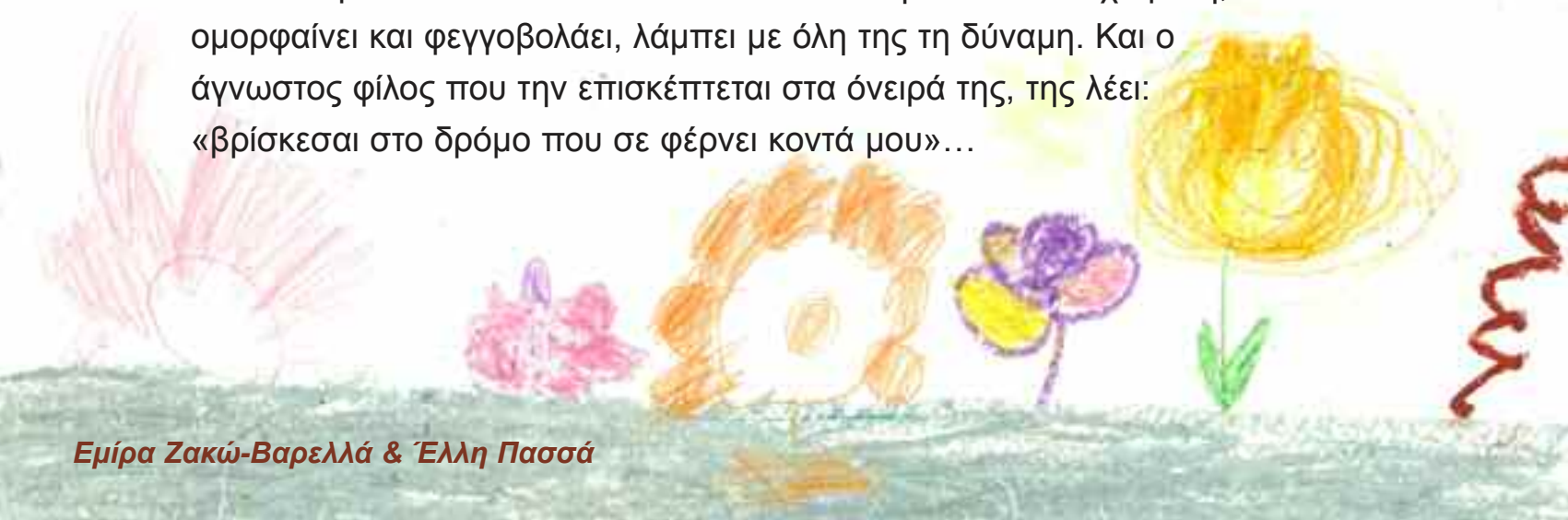
Η αστερούλα κοιτάζει συνέχεια προς τη γη. Γεμίζει θαυμασμό μπροστά στο κουράγιο και την εφευρετικότητα των φίλων της!

Τα παιδιά μαζεύουν λιγοστό νερό μέσα σε κουβαδάκια για να γεμίσουν τη λιμνούλα και να σώσουν τα ζώα. Αλλού, ένα γενναίο κολιμπρί γεμίζει το ράμφος του με νερό, αγωνίζεται μόνο του ενάντια σε γιγάντιες φλόγες για να σβήσει τη φωτιά στο δάσος. Πιο πέρα, ένα άλλο παιδί προσπαθεί, με τα δυο του χέρια να σώσει εκατοντάδες αστερίες που υποφέρουν. Οι γονείς του και όλοι οι κάτοικοι του χωριού αρχίζουν να βοηθάνε, ακολουθώντας το παράδειγμα του.

Η αστερούλα ανακαλύπτει τι θα πει «ευθύνη». Είναι ευτυχισμένη, ομορφαίνει και φεγγοβολάει, λάμπει με όλη της τη δύναμη. Και ο άγνωστος φίλος που την επισκέπτεται στα όνειρά της, της λέει: «βρίσκεσαι στο δρόμο που σε φέρνει κοντά μου»...

Η λιμνούλα των παιδιών

**Zineb Bahriz (Αλγερία)
& Γιολάντα Ζιάκα (Ελλάδα)**

Η ιστορία μας αρχίζει γύρω από μια λιμνούλα, στην καρδιά ενός δάσους όπου κατοικούσαν όλα τα είδη των ζώων. Τα παιδιά του γειτονικού χωριού χαιρόταν να έρχονται να κολυμπάνε εκεί όταν έκανε ζέστη.

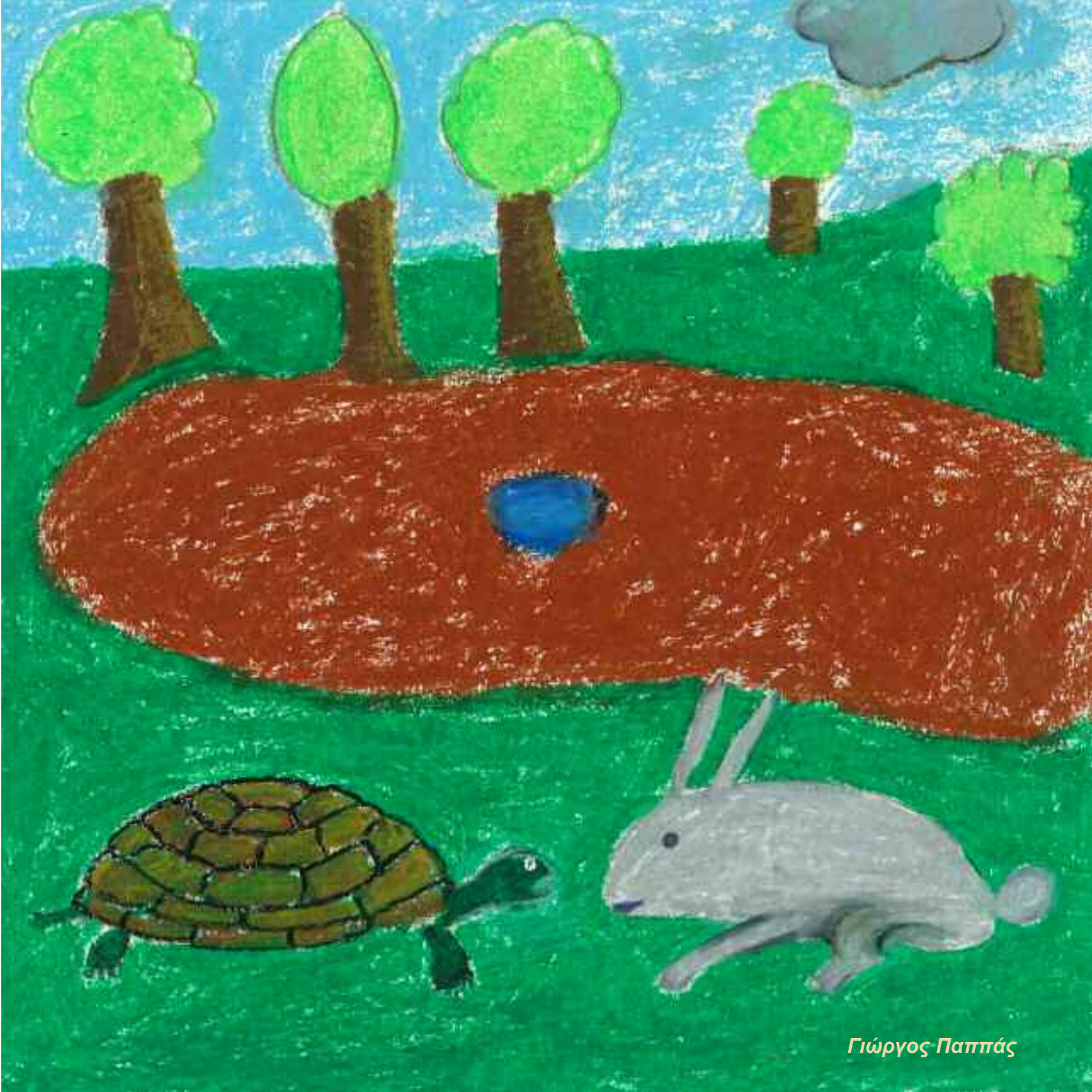
Ένα πρωινό, η κυρία χελώνα προχωρούσε κουτσά στραβά προς τη λιμνούλα, για να ξεδιψάσει πριν ξυπνήσουν οι γείτονες της. Όταν έφτασε - εντελώς λαχανιασμένη - και έβγαλε το κεφάλι από το καβούκι της, άφησε μια τρομερή κραυγή.

Ο λαγός με τρία πηδήματα βρέθηκε αμέσως κοντά της:

- Τι πάθατε κυρία χελώνα;

Όλα τα ζώα τρέξανε και το θέαμα που παρουσιάστηκε μπροστά τους τα ακινητοποίησε στη θέση τους!

- Η λιμνούλα, η λιμνούλα ξεράθηκε, δεν υπάρχει πια ούτε μια σταγόνα νερό! Τι θ'απογίνουμε;

Γιώργος Παππάς

Επικράτησε πανικός. Όλα τα ζώα μιλούσαν μαζί, όταν ένας γέρος πίθηκος, κατέβηκε από το δέντρο του. Μετά, ακουμπώντας στο μπαστούνι του, τους πλησίασε, κούνησε το κεφάλι του με ένα κουρασμένο και ανήσυχο ύφος και είπε με φωνή τρεμουλιαστή.

- Το πνεύμα του νερού που ζει πάνω στα σύννεφα θα έχει θυμώσει.
- Μα τι έχουμε κάνει για να αξίζουμε το θυμό του; είπε η κυρία χελώνα.
- Εμείς όχι, αλλά οι άνθρωποι, ναι, σπαταλάνε το νερό ασυλλόγιστα, απάντησε ο γέρο πίθηκος.

- Δεν είναι δίκαιο! Δε φταίμε εμείς να πληρώσουμε για εκείνους! είπε ο λαγός.

Και όλοι μαζί συμφώνησαν με το λαγό θορυβώντας.

Ο γερο-πίθηκος σήκωσε το χέρι για να τους κάνει να σωπάσουν.

- Ησυχάστε! Μόνο μια λύση υπάρχει. Πρέπει να μιλήσουμε στα παιδιά.

Το μεσημέρι, όταν τα παιδιά έφτασαν, αντίκρισαν ένα θέαμα ασυνήθιστο που δύσκολα θα ξεχνούσαν.

Τα ζώα είχαν συγκεντρωθεί γύρω από το γέρο-πίθηκο στην όχθη της ξεραμένης λιμνούλας. Έμοιαζαν να τους περιμένουν και δεν απομακρύνθηκαν όταν τα παιδιά πλησίασαν.

Ο γέρο-πίθηκος πήρε το λόγο και είπε:

- Μεγάλη δυστυχία έπεσε πάνω μας, η λιμνούλα είναι άδεια! Χωρίς νερό, θα πεθάνουμε όλοι!

- Μιλάτε! Κι εμείς μπορούμε να σας καταλάβουμε! είπαν τα παιδιά κατάπληκτα.

- Ναι, μιλάμε, όταν κινδυνεύουμε. Αλλά μόνο τα παιδιά μας καταλαβαίνουν. Βοηθήστε μας! Οι άνθρωποι είναι ικανοί να κάνουν πολλά πράγματα.

- Είμαστε μικρά παιδιά. Τι μπορούμε να κάνουμε; Θα μιλήσουμε όμως στους γονείς μας!

Γύρισαν στο χωριό και διηγήθηκαν σε όλους τι είχε συμβεί.

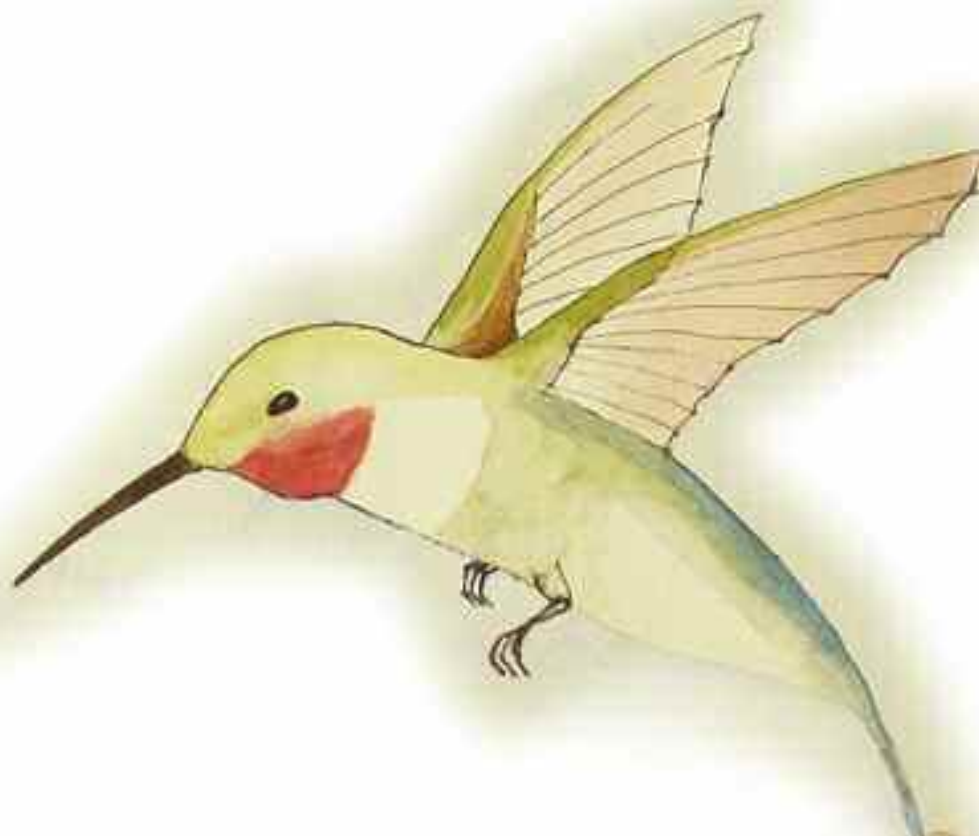
Οι χωριανοί απάντησαν:

- Εμείς αλλάξαμε τη ροή του νερού που έφτανε στη λιμνούλα. Δεν έχει βρέξει πολύ αυτή τη χρονιά. Έχουμε τα χωράφια μας, τους κήπους μας και μας χρειάζεται όλο και περισσότερο νερό.

- Αλλά τα φυτά και τα ζώα θα πεθάνουν αν δεν έχουν νερό! Γιατί να μη ξοδεύουμε λιγότερο; Έτσι θα υπάρχει αρκετό νερό για όλα τα πλάσματα, είπαν τα παιδιά.

Όσα είπαν τα παιδιά δε χρησίμευσαν σε τίποτα. Οι μεγάλοι δεν άκουγαν.

Έτσι, τα παιδιά αποφάσισαν να δράσουν μόνα τους.

Κάθε μέρα, όταν
ερχόταν η ώρα να
πλύνουν το πρό-
σωπο τους ή το
σώμα τους, φρόντι-
ζαν να ξοδεύουν
λιγότερο νερό και
μάζευαν λίγο νερό
σ'ένα κουβαδάκι.

Όταν βοηθούσαν
στις δουλειές του
σπιτιού πλένοντας
τα πιάτα, φρόντιζαν
να κάνουν οικονο-
μία στο νερό κι έρι-
χναν λίγο καθαρό
νερό στο κουβαδάκι
τους. Έκρυβαν το
κουβαδάκι κάτω
από το κρεβάτι τους
για να μην το δουν
οι γονείς τους.

Κάθε βράδυ, όταν οι γονείς
είχαν αποκοιμηθεί, τα παιδιά
έβγαιναν από τα κρεβατάκια
τους χωρίς να κάνουν θόρυβο
και συναντιόνταν μέσα στο
δάσος.

Μια μέρα, η μητέρα του μικρού Μπαγκνταντί, γυρίζοντας στο σπίτι πιο νωρίς από το συνηθισμένο, είδε το γιό της να κρύβει στα γρήγορα ένα κουβαδάκι κάτω από το κρεβάτι του.

Δεν του είπε τίποτα εκείνη τη στιγμή, όμως περίεργη, τον παρακολουθούσε όλη μέρα και το βράδυ...

Εκείνο το βράδυ, ο μικρός Μπαγκνταντί, νομίζοντας πως οι γονείς του κοιμούνται, σηκώθηκε από το κρεβάτι του, ντύθηκε και βγήκε από το σπίτι κρατώντας το κουβαδάκι του. Η μητέρα του τον ακολούθησε από μακριά.

Είδε τα παιδιά να συγκεντρώνονται και να ρίχνουν το νερό στην ξεραμένη λιμνούλα. Είδε τα εξαντλημένα ζώα να πλησιάζουν με δυσκολία για να πιούν λίγες σταγόνες νερό.

Άκουσε τα παιδιά ανήσυχα να συζητάνε.

- Το νερό που φέρνουμε είναι πολύ λίγο. Πόσο ακόμα θ'αντέξουν τα ζώα;
- Πρέπει να σκεφτούμε κάτι άλλο...

Η μητέρα κατάλαβε. Το άλλο πρωί μάζεψε τις γειτόνισσες και τις άλλες μαμάδες και τους μίλησε για τα όσα είδε και άκουσε. Ταράχτηκαν όλες και συγκινήθηκαν πολύ.

- Είναι τόσο γενναία τα παιδιά μας! Μόνα τους, δουλεύουν μέρα νύχτα για να σώσουν τη λιμνούλα!

- Τα παιδιά έχουν δίκιο. Πήραμε όλο το νερό και ξεχάσαμε τα ζώα και τα φυτά.

- Μα το χρειαζόμαστε όλο το νερό! Τα χωράφια μας τώρα βγάζουν πιο πολύ σιτάρι και βγάζουμε πιο πολλά λεφτά.

- Τι θα γίνει όμως αν τα ζώα πεθάνουν; Μπορούμε εμείς να ζήσουμε χωρίς τα ζώα και τα φυτά;

- Δεν μπορούμε! Και μας χρειάζονται πραγματικά τόσα πολλά λεφτά για να ζούμε καλά;

- Τα παιδιά μας έδωσαν ένα καλό μάθημα. Σίγουρα υπάρχουν τρόποι να κάνουμε οικονομία στο νερό.

Οι γυναίκες αποφάσισαν να βρουν τον τρόπο να κάνουν οικονομία στο νερό για το πότισμα των χωραφιών αλλά και στο νερό που χρησιμοποιούσαν στο σπίτι.

Οι μέρες όμως περνούσαν. Τα παιδιά είχαν καταλάβει ότι τα ζώα δεν θα μπορούσαν να αντέξουν για πολύ ακόμα με το λιγοστό νερό που τους έφερναν. Καταστρώσαν λοιπόν ένα άλλο σχέδιο.

Κάθε βράδυ, κάθε παιδί έφερνε από ένα εργαλείο και υλικά: μαζέψανε σφυριά, πριόνια, σκοινία, καρφιά, ξύλα. Με αυτά κατασκεύαζαν μια μεγάλη σκάλα...

Μέχρι που το ένα ειδοποίησε το άλλο:

- Να είστε έτοιμοι. Θα γίνει σήμερα το βράδυ...

Μια βραδιά με πανσέληνο, τα παιδιά συναρμολόγησαν τη σκάλα τους και την έστησαν με κατεύθυνση τον ουρανό. Μετά, κρατώντας από έναν κουβά, σκαρφάλωσαν στη σκάλα, το ένα μετά το άλλο. Έφτασαν τελικά ανάμεσα στ'αστέρια.

Μπροστά τους, υψωνόταν ένα παλάτι, ανάμεσα σε σύννεφα τόσο λευκά όσο το βαμβάκι.

Κωνσταντίνος
Ντίνος

Μπήκαν στο παλάτι. Δεν υπήρχε ψυχή ζωντανή. Μόνο μια γλυκιά μελωδία τους οδηγούσε, μέχρι που έφτασαν σε μια μεγάλη αίθουσα, όπου μια ολοκάθαρη και δροσερή πηγή έριχνε το νερό της τραγουδώντας σε μια μεγάλη δεξαμενή.

- Κάντε ησυχία! Δεν πρέπει να ξυπνήσει το πνεύμα...

Τα παιδιά βουτούσαν τους κουβάδες τους μέσα στη δεξαμενή, ο ένας μετά τον άλλον και μετά έπαιρναν το δρόμο που οδηγούσε στο δάσος. Άδειαζαν τον κουβά τους στη λιμνούλα και ξανανέβαιναν για να κουβαλήσουν κι άλλο νερό.

Τα παιδιά δεν ήξεραν όμως ότι παίρνοντας νερό από την πηγή, αυτή θα σταματούσε να τραγουδάει. Ξαφνικά, το πνεύμα του νερο εμφανίστηκε από το πουθενά. Θυμωμένο, τους είπε:

- Ποιοι είστε; Και τι κάνετε σπίτι μου;
- Είμαστε παιδιά του χωριού εκεί κάτω. Η λιμνούλα έχει ξεραθεί.
- Και έρχεστε να κλέψετε νερό από την πηγή μου;
- Δεν είμαστε κλέφτες! Είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε τους φίλους μας τα ζώα. Διψάνε!

- Σ' αυτό φταίνε οι άνθρωποι, είπε το πνεύμα του νερού. Ξοδεύουν το νερό χωρίς να προσέχουν. Δεν καταλαβαίνουν ότι σε λίγο καιρό δεν θα υπάρχει νερό ούτε για τα ζώα, ούτε για τα χωράφια, ούτε για τα σπίτια.

- Πρέπει να κάνουμε κάτι για να τους σώσουμε και για να σώσουμε και το χωριό μας. Γι αυτό ήρθαμε στο παλάτι σου. Είναι η τελευταία μας ελπίδα.

Το πνεύμα συγκινημένο τους είπε:

Χρυσάνθη Μασάγκα

- Είστε οι μόνοι που νοιαστήκατε για τα ζώα και το χωριό. Είστε πραγματικά γενναίοι. Πάρτε όσο νερό θέλετε.

Και το πνεύμα εξαφανίστηκε ξαφνικά, όπως είχε έρθει.

Τα παιδιά δούλεψαν όλη τη νύχτα. Όταν, με τον τελευταίο κουβά, η λιμνούλα γέμισε, εξαντλημένα, αποκοιμήθηκαν στο χώμα.

Το άλλο πρωί, οι χωρικοί ανακάλυψαν την απουσία των παιδιών τους. Οι γυναίκες ήξεραν πού να τα βρουν. Έτρεξαν όλοι στη λιμνούλα. Βρήκαν τα παιδιά κοιμισμένα γύρω από τη λιμνούλα, που ήταν γεμάτη με πεντακάθαρο νερό. Γύρω τους, τα ζώα ήσυχα ξαγρυπνούσαν και έδειχναν να τα προσέχουν.

Οι χωρικοί κατάλαβαν πόσο πολύτιμο είναι το νερό. Βρήκαν τον τρόπο να ξοδεύουν λιγότερο νερό στα χωράφια και στο σπίτι. Από κείνη τη μέρα, φρόντιζαν πάντα να μη αφήσουν ποτέ πια τα ζώα και τα φυτά να διψάσουν.

Όσο για το πνεύμα του νερού, συγκινημένο από το θάρρος και τη γενναιοδωρία των παιδιών, αποφάσισε να δώσει τέλος στην ξηρασία.

Σοφία Πίσπα

Το αστέρι και η μαργαρίτα

Naira Gelashvili
(Γεωργία)

Τα αστέρια κατοικούν μέσα σε μικρές καλύβες. Τη μέρα, κοιμούνται και τη νύχτα ξυπνούν, ντύνονται με σταγόνες βροχής, φορούν πλεκτούς μανδύες καλυμμένους με μικρά ασημένια στολίδια, σκεπάζονται με κομψά παλτά κεντημένα με κομματάκια από καθρέφτη και πάγο. Μετά, κάθονται στα μπλε σκαλοπάτια των καλυβιών τους και αρχίζουν να λαμποκοπούν και να ακτινοβολούν.

Όλα τα αστέρια εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους με υπευθυνότητα.

Υπήρχε όμως κάποτε ένα τόσο δα μικρό αστεράκι, η αστερούλα, που ήταν πολύ τεμπέλα και γι'αυτό ήταν πάντα αργοπορημένη, μια μεγάλη υπναρού. Ξυπνούσε τα μεσάνυχτα, όταν όλα τα αστέρια έλαμπαν ήδη από πολλή ώρα, έτριβε τα μάτια της και άρχιζε να τεντώνεται στο κρεβατάκι της. Μετά σηκωνόταν ζαλισμένη και παραπατώντας, καθόταν στο σκαλί του καλυβόσπιτου.

Μια φορά μάλιστα το μικρό αστεράκι κόντεψε να πέσει από το καλύβι του, αλλά, ευτυχώς, είχε την τύχη να κρατηθεί στο κατώφλι, αλλιώς θα έτρωγε τούμπα και θα κατρακυλούσε. Παρόλ'αυτά, τη νύχτα εκείνη έχασε τα τσόκαρα της.

Λίζα Καλουτά &
Ναταλία Ξένου

Παναγιώτης Καραβέλας

Έτσι λοιπόν ήταν πάντα ξυπόλυτη, αναμαλλιασμένη και χασμουριόταν συνέχεια. Αφηρημένη, έβαζε συχνά το μανδύα της ανάποδα και γι' αυτό το φως της δεν ήταν αστραφτερό, αλλά μόλις και μετά βίας ακτινοβολούσε. Το φεγγάρι ήταν πολύ δυσρεστημένο και απειλούσε ότι θα κλείσει το μικρό αστέρι στον παλιό πύργο, όμως το αστεράκι δεν έπαυε να καθυστερεί.

Μια φορά, η γειτόνισσα της – ένα γέρικο αστέρι ηλικίας πέντε χιλιάδων επτακοσίων χρόνων – τη ρώτησε:

- Μα γιατί καθυστερείς πάντα μικρό αστέρι;

Η αστερούλα απάντησε με κάθε ειλικρίνεια:

- Για να πω την αλήθεια, βαριέμαι πολύ τις υποχρεώσεις μου και μ'αρέσει να τεμπελιάζω. Αλλά τον τελευταίο καιρό, έχω έναν επιπλέον λόγο: στον ύπνο μου βλέπω μερικές φορές ένα άγνωστο πλάσμα. Είναι πολύ όμορφο και μάλιστα μου μοιάζει λίγο. Ξέρεις, αυτός ο άγνωστος μου διηγείται περίεργα πράγματα, όμως δεν μπορώ να θυμηθώ τι.... Και έχω μεγάλη επιθυμία να συνεχίσω να κοιμάμαι ακόμα περισσότερο για να μπορέσω να τα θυμηθώ καλύτερα.

Το γέρικο αστέρι των πέντε χιλιάδων επτακοσίων χρόνων της απάντησε, χαμογελώντας μέσα από τα αστραφτερά, μεγάλα μάτια του:

- Να είσαι σίγουρη ότι αν κάνεις το καθήκον σου, θα μπορέσεις μια μέρα να συναντήσεις και να γνωρίσεις τον άγνωστο φίλο σου.

Η αστερούλα, που είχε πολύ μεγάλη επιθυμία να βρει έναν φίλο, αποφάσισε να δοκιμάσει την τύχη της.

Ειρήνη Βουτσίνου

Την επόμενη μέρα, έπλυνε καλά το πρόσωπο της, ντύθηκε προσεκτικά, με όμορφα ρούχα, κάθισε όλο χάρη στο κατώφλι της καλυβούλας της και άρχισε να λάμπει με όλη της τη δύναμη. Ήταν η πρώτη φορά στη ζωή της που άρχισε να παρατηρεί τον κόσμο με περιέργεια.

Το μικρό αστέρι κοίταζε τη γη με μεγάλη προσοχή, ερευνώντας τον ορίζοντα και κατάλαβε ξαφνικά ότι αν κάποτε όλα τα αστέρια αποκοιμόνταν τη νύχτα και ξεχνούσαν να στείλουν το φως τους, τότε τη γη θα την κυρίευε η θλίψη. Οι άνθρωποι δεν θα μπορούσαν ποτέ ξανά να κοιτάζουν τον ουρανό λέγοντας:

- Ω! τι όμορφος που είναι ο ουράνιος θόλος με τα αστέρια του!

Και τα παιδιά δεν θα μπορούσαν να διαλέξουν ένα πεφταστέρι στέλνοντας μαγικές ευχές...

Και να που από εκείνη τη στιγμή, η αστερούλα αποφάσισε να μην καθυστερήσει ποτέ πια ξανά.

Τίποτα δεν συνέβηκε τη νύχτα εκείνη. Ο άγνωστος φίλος της αστερούλας δε φάνηκε.

*Γιουρίντα Σελαμάι &
Κατερίνα Φωτεινιά*

Το μικρό αστέρι πολύ προσεκτικά κοιτούσε γύρω του, παρατηρούσε τους γειτονικούς πλανήτες, τους ιπτάμενους μετεωρίτες. Κοιμήθηκε τελικά και είδε στον ύπνο του αυτόν τον άγνωστο φίλο, ένα παράξενο πλάσμα που ήταν πολύ όμορφο. Για πρώτη φορά, το αστεράκι ξεχώρισε τα λόγια του:

«Βρίσκεσαι στο δρόμο που σε φέρνει κοντά μου.»

Την επόμενη νύχτα η αστερούλα, καθισμένη στο σκαλί της καλυβούλας της, ακτινοβολούσε και έλαμπε όλο χαρά. Η σελήνη ήταν πολύ ευχαριστημένη με το αστεράκι και του χαμογελούσε. Τα υπόλοιπα αστέρια είχαν πολύ καλή διάθεση και του χαμογελούσαν κι αυτά. Αυτό κράτησε πολλές νύχτες και σιγά σιγά, το φως της αστερούλας γινόταν όλο και πιο λαμπερό και ακτινοβόλο, ακόμη πιο αστραφτερό.

Κατά τη διάρκεια της μέρας, μέσα στα όνειρα της, ο άγνωστος φίλος της έλεγε: «Θα με βρεις γρήγορα, πολύ γρήγορα!»

Ο καιρός περνούσε και μια νύχτα, ξάστερη και όμορφη, η αστερούλα έχασε την υπομονή της και ένοιωσε μεγάλη θλίψη και μελαγχολία, γιατί ο φίλος που τόσο πολύ επιθυμούσε να συναντήσει, δεν εμφανιζόταν παρά μόνο στα όνειρα της. Δάκρυα κυλούσαν στα μάτια της την ώρα που κοίταζε τη γη. Είχε όμως αποφασίσει ότι δεν θα έπρεπε ποτέ πια να εγκαταλείψει το καθήκον της και συνέχισε να στέλνει το φως της στη γη κάθε μέρα πάντα την ίδια ώρα.

Ξαφνικά, μια νύχτα, η αστερούλα ένοιωσε ότι το φως της γινόταν όλο και πιο δυνατό, ένοιωσε ότι γινόταν όλο και πιο όμορφη και αστραφτερή, αστραποβολούσε και ολόκληρο το σώμα της φεγγοβολούσε. Το φως κυλούσε από τα μάτια της,

Λαμπρινή Στεφάνου

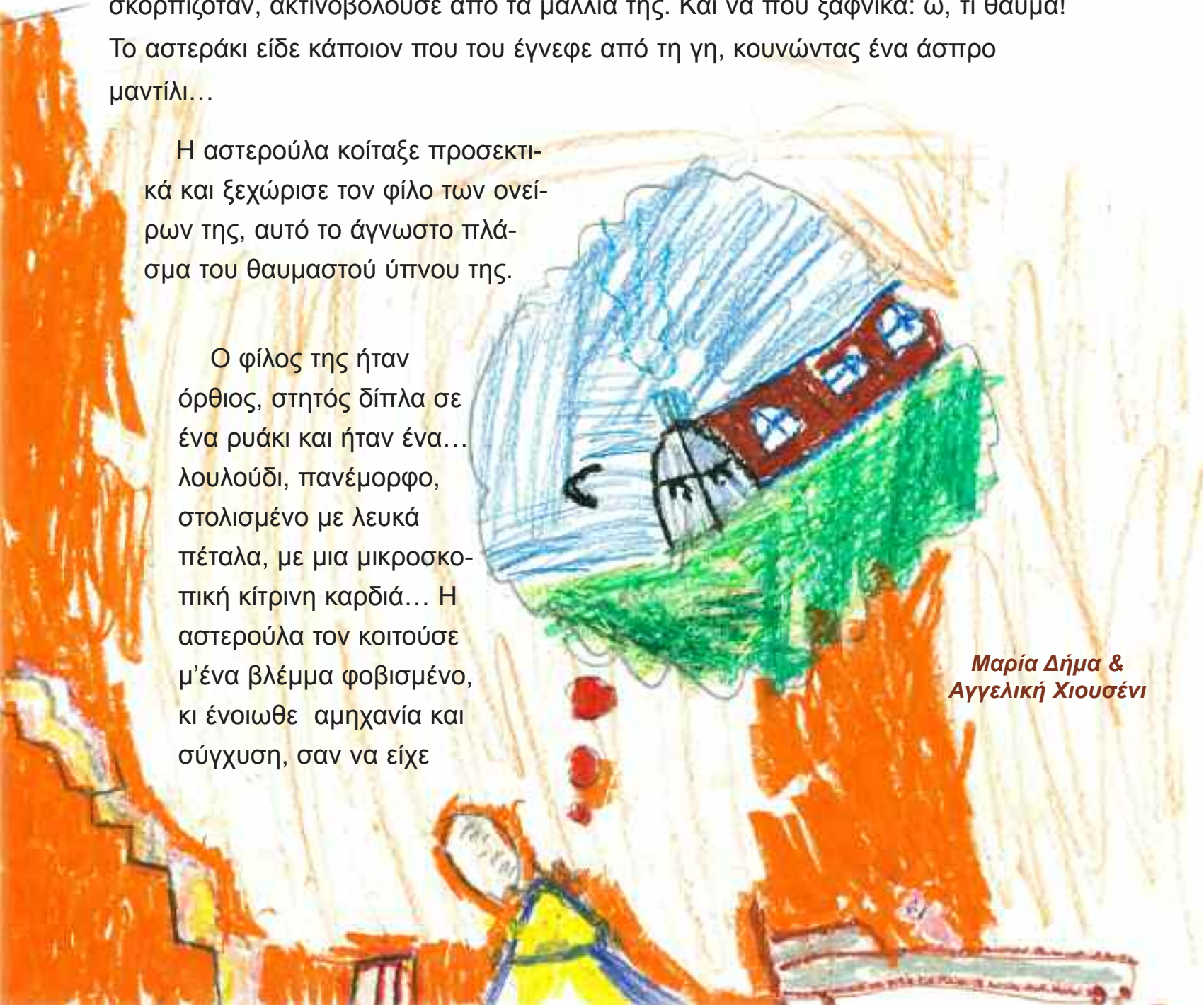
σκορπιζόταν, ακτινοβολούσε από τα μαλλιά της. Και να που ξαφνικά: ώ, τι θαύμα! Το αστεράκι είδε κάποιον που του έγνεφε από τη γη, κουνώντας ένα άσπρο μαντίλι...

Η αστερούλα κοίταξε προσεκτικά και ξεχώρισε τον φίλο των ονείρων της, αυτό το άγνωστο πλάσμα του θαυμαστού ύπνου της.

Ο φίλος της ήταν όρθιος, στητός δίπλα σε ένα ρυάκι και ήταν ένα... λουλούδι, πανέμορφο, στολισμένο με λευκά πέταλα, με μια μικροσκοπική κίτρινη καρδιά... Η αστερούλα τον κοιτούσε μ'ένα βλέμμα φοβισμένο, κι ένοιωθε αμηχανία και σύγχυση, σαν να είχε

*Μαρία Δήμα &
Αγγελική Χιουσένι*

χάσει το μυαλό της από την έκπληξη, τόσο πολύ ντροπαλή ένοιωσε ξαφνικά. Αλλά, αμέσως μετά χαιρέτησε με το χέρι της το όμορφο λουλούδι και κάθισε να του γράψει ένα γράμμα.

Στερέωσε αμέσως το γράμμα σε μια ακτίνα της σελήνης και το έστειλε προς τη γη, σαν ένα συντριβάνι φωτός ή σαν μια αναλαμπή ελπίδας. Το αστεράκι είδε ότι το γράμμα έπεσε στην άκρη ενός μικρού ποταμού.

«Ποιος είσαι; Πώς σε λένε; Πάει πολύς καιρός που σε βλέπω στα όνειρα μου. Τι μου έλεγες στα όνειρα μου; Γιατί δεν ήρθες πιο νωρίς; Θέλεις να γίνεις φίλος μου; Περιμένω την απάντησή σου!», έγραφε το μικρό αστεράκι.

Την επόμενη μέρα, η ακτίνα της σελήνης γύρισε στον ουρανό και έφερε πολλά καλά νέα από τη γη όπου είχε πάει επίσκεψη... Το φεγγαρόφωτο παρέδωσε στην αστερούλα ένα μικρό σημείωμα που έγραφε:

Γεωργία Πολίτου

Ηλια Κάντα

«Είμαι ένα λουλούδι και με λένε Μαργαρίτα. Μένω εδώ, κοντά σε ένα ρυάκι, στο ξέφωτο που είναι γεμάτο με λουλούδια του αγρού. Σε είχα πρωτοδεί εδώ και πολύ καιρό και σε είχα χαιρετήσει, αλλά εσύ – εσύ δεν με ξεχώριζες γιατί το ξέφωτό μας δεν ήταν καθόλου φωτισμένο... Μας έλειπε το δικό σου φως.»

Στο τέλος του γράμματος υπήρχε ένα σημείωμα:

«Αυτά ακριβώς τα λόγια σου έλεγα πάντα, στον ύπνο σου, σε παρακαλούσα να μην ξεχνάς να κάνεις το καθήκον σου. Σού έλεγα: φώτισε καλά γύρω σου και θα με δεις, θα με βρεις! Αλλά δεν θυμόσουν καλά τα λόγια μου. Και τώρα, όταν έστειλες τις ακτίνες σου, μέσα από το δικό σου φως μπόρεσες να με ξεχωρίσεις... Θέλω να γίνω φίλη σου.»

Μαργαρίτα

Το μικρό αστέρι ήταν πολύ χαρούμενο και πραγματικά, από τότε, ξεκίνησε μια νέα ζωή. Κάθε νύχτα, έγραφε ένα καινούριο γράμμα και το έστελνε στη Μαργαρίτα με τη βοήθεια της ακτίνας της σελήνης.

Στα γράμματα της, η αστερούλα διηγούνταν τι είχε συμβεί στο ουράνιο στερέωμα, μιλούσε για την καθημερινή ζωή των γέρικων άστρων των χιλίων, πέντε χιλιάδων και εκατομμυρίων χρόνων. Η αστερούλα σιγοτραγουδούσε μάλιστα με χαμηλή φωνή τραγούδια μιας άλλης εποχής για το σύμπαν, που τα αρχαία αστέρια τραγουδούν πότε πότε. Το μικρό αστέρι διηγούνταν στη Μαργαρίτα όμορφα παραμύθια για το μελαγχολικό χαμόγελο της σελήνης, της έδειχνε τον εξάισιο, ακτινοβόλο μανδύα της, διηγούνταν ακόμη τη ζωή των μετεωριτών με τις μεγάλες

ουρές, ιστορίες για τα νυχτερινά σύννεφα – «πού πηγαίνουν άραγε; ποιο είναι το πεπρωμένο τους;»...

Η Μαργαρίτα με τη σειρά της, έστελνε πολλά γράμματα στη φίλη της την αστερούλα, στερεώνοντας τα στην ακτίνα της σελήνης. Διηγούνταν απλές ιστορίες, για το ξέφωτο, για τη φιλία ανάμεσα στη βροχή και το άγριο αλογάκι, τις ανησυχίες των πολύχρωμων πεταλούδων, τις έγνοιες των μελισσών...

Η Μαργαρίτα έστελνε δώρο στη φίλη της το μικρό αστεράκι, λεπτά φύλλα από τριφύλλι, μικρά κίτρινα φύλλα, ή χαριτωμένες χρωματιστές πετρούλες. Το καλυβάκι της αστερούλας γέμισε από δώρα και γράμματα της Μαργαρίτας.

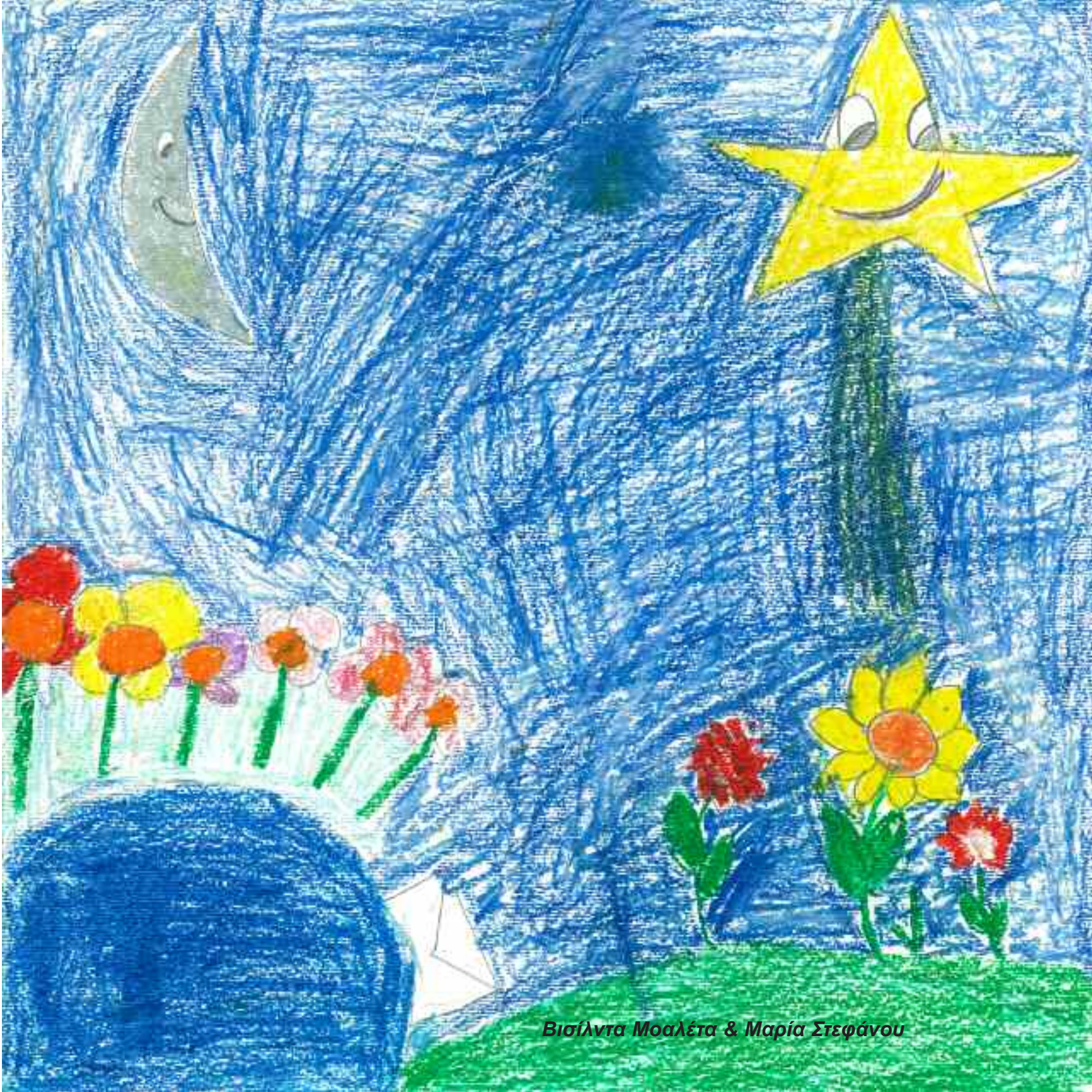
Ο καιρός περνάει γρήγορα και να, το φθινόπωρο έφτασε...

Ο καιρός περνάει γρήγορα και να, ο χειμώνας βασιλεύει...

Η γη καλύφθηκε από άσπρο χιόνι και το όμορφο ξέφωτο, κι αυτό ακόμα κρύφτηκε κάτω από το μεταξένιο πάπλωμα του χιονιού. Το στερέωμα κρύβεται συχνά πίσω από γκρίζα σύννεφα. Τα λουλούδια κοιμήθηκαν, το κρύο φτάνει και τα αστέρια λαμπυρίζουν με δυσκολία, αλλά ποιο κρύο – ακόμη και το πιο βαρύ – μπορεί να βυθίσει μια φιλία σε ύπνο;

Η Μαργαρίτα και η αστερούλα έβλεπαν η μια την άλλη στα όνειρα τους. Έκαναν μαζί βόλτα στα ξέφωτα, ανέβαιναν στον ουρανό τον στρωμένο με αστέρια, έκαναν κούνια, τραντάζονταν από το τραγούδι των κυμάτων της θάλασσας.

Οι δύο φίλες ήξεραν ότι μια μέρα, όταν θα ξυπνούσαν, θα ήταν και πάλι μαζί.

Βισίλντα Μοαλέτα & Μαρία Στεφάνου

Το γενναίο κολιμπρί

(διασκευή από ένα αφρικάνικο παραμύθι)

Zineb BAHRIZ
(Αλγερία)

Η νύχτα είχε πέσει στο δάσος με τα πεύκα που βρισκόταν στην πλαγιά του μαύρου βουνού. Όλα τα ζώα είχαν αποσυρθεί, άλλο στη φωλιά του, άλλο σε μια τρύπα στο χώμα, άλλο σε μια σπηλιά, άλλο στο καταφύγιο του. Βασίλευε σιωπή, που την τρυπούσαν μόνο οι κραυγές των νυχτόβιων ζώων που ξυπνούσαν.

Το κολιμπρί είχε ρουφήξει όλη μέρα το χυμό των λουλουδιών και κουρασμένο, είχε αποκοιμηθεί γλυκά. Η νυχτερίδα μετά από μια καλή μέρα ύπνου, τεντωνόταν πάνω στο κλαδί της. Πεινασμένη ξεκίνησε την πτήση της ψάχνοντας για ζουμερά φρούτα, όταν ξαφνικά μια λάμψη τράβηξε την προσοχή της.

Πέταξε πάνω από την περιοχή εκείνη και έβγαλε μια κραυγή:

«Ξυπνήστε! Πυρκαγιά στο δάσος!»

Άρχισε να κράζει δυνατά για να σημάνει συναγερμό.

«Φωτιά! Φωτιά!»

Τα ζώα ξύπνησαν απότομα από τον ύπνο τους, βγήκαν από τις φωλιές τους και έτρεξαν προς το σημείο απ'όπου ακουγόταν η φωνή της νυχτερίδας.

«Τι συμβαίνει κυρία Νυχτερίδα και κάνετε τόσο θόρυβο;»
«Υπάρχει φωτιά εκεί κάτω, προς το ξέφωτο!»
Τα ζώα μαζεύτηκαν ανήσυχα δίπλα στο ρυάκι.
«Περιμένετε εδώ. Θα πάω μέχρι το ξέφωτο να εκτιμήσω την κατάσταση», είπε ο
άγριος σκύλος και έτρεξε προς το ξέφωτο.

Γύρισε γρήγορα τρέχοντας.

«Η φωτιά είναι μεγάλη και προχωράει πολύ γρήγορα» είπε λαχανιασμένος. «Με το νερό από το ρυάκι πρέπει να προσπαθήσουμε να τη σβήσουμε πριν κάψει το ωραίο μας δάσος.»

«Εγώ δε θέλω να καψαλιστεί η ωραία μου γούνα» είπε η μαϊμού ακροβάτης με το κόκκινο πρόσωπο.

«Κι εγώ φοβάμαι πολύ για τα πολύχρωμα φτερά μου», είπε ο μεγάλος παπαγάλος μακάο με την εντυπωσιακή ουρά.

«Κι εγώ πρέπει να προστατέψω τα μωρά μου. Θα φύγω αμέσως», είπε το τζάγκουαρ.

Η ώρα περνούσε, τα ζώα συνέχισαν να συζητούν ενώ η πυρκαγιά συνέχιζε να επεκτείνεται όλο και περισσότερο, καίγοντας τα πάντα στο πέρασμα της.

«Δε χρησιμεύει σε τίποτα να κουβεντιάζουμε», φώναξε η μεγάλη πράσινη σαύρα ιγκουάνα. «Χάθηκαν όλα! Τρέξτε να φύγουμε.»

Πανικός κυρίευσε τα ζώα που άρχισαν να τρέχουν αφήνοντας πίσω τους το δάσος για να βρουν καταφύγιο στο βουνό, σε ψηλότερο σημείο.

Έλβις Πρέτσι

Λευτέρης Κρομμύδας & Φώτης Μυρόγλου

Μόνο το κολιμπρί έμεινε και
ξεκίνησε να παλεύει ηρωικά
με τη φωτιά.

Ελένη Ναυρόζογλου

Έπαιρνε μερικές σταγόνες νερό από το ρυάκι στο μικρό του ράμφος. Πετούσε μέχρι το ξέφωτο, στη μέση της φωτιάς, χωρίς να φοβάται τις φλόγες. Έριχνε το νερό στη φωτιά. Πετούσε πάλι προς το ρυάκι. Ξεναγέμιζε το ράμφος του με νερό και γύριζε πάλι πίσω, να ρίξει το νερό στη φωτιά.

Συνέχιζε να πηγαиноέρχεται με πείσμα. Τα φτερά του είχαν τσουρουφλιστεί και έβηχε, τόσο πυκνός ήταν ο καπνός.

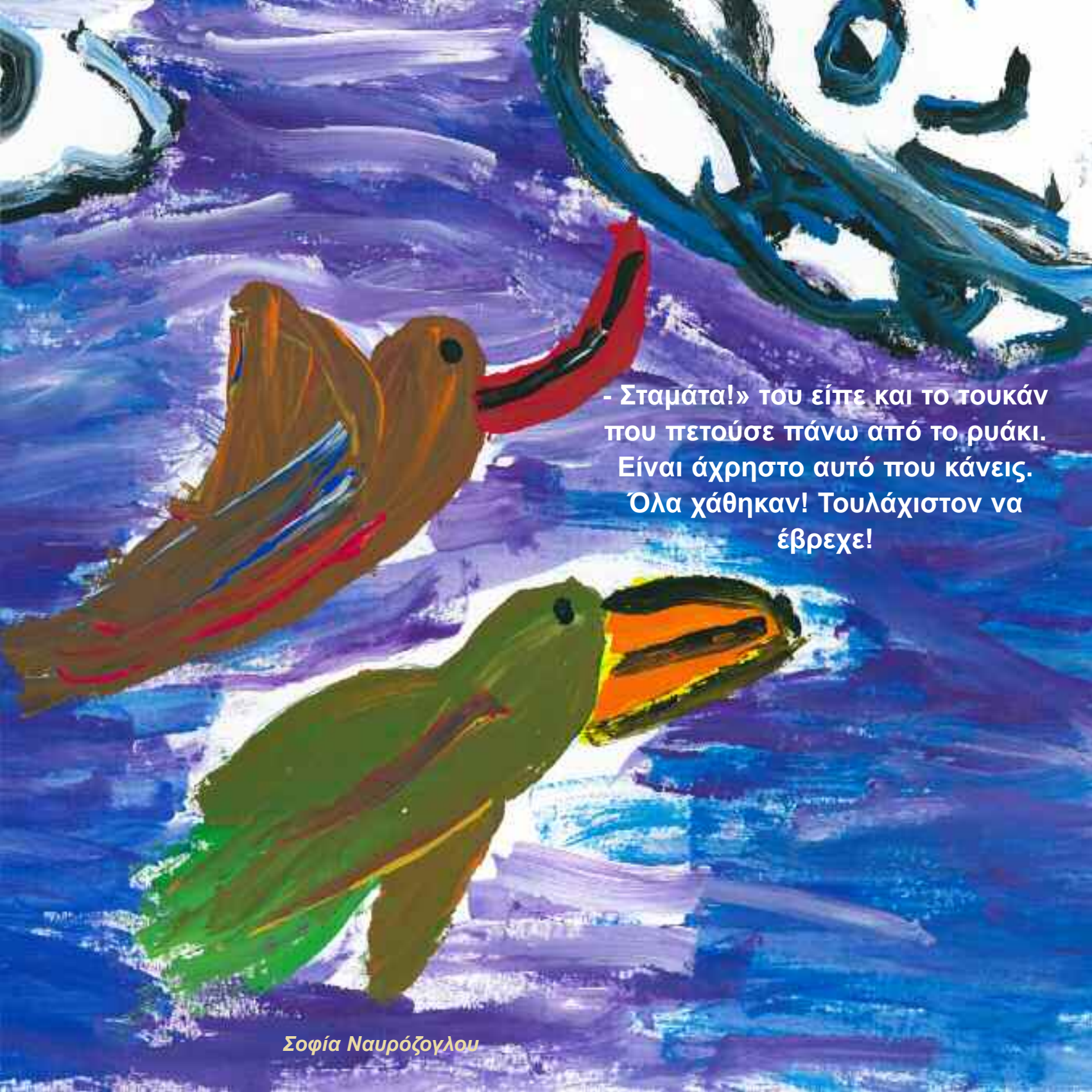
Ο άγριος σκύλος, που είχε ξεκινήσει πρώτος να τρέχει για να σωθεί, σταμάτησε για λίγο βλέποντας το κολιμπρί να παλεύει με τη φωτιά και του είπε:

- Νομίζεις ότι είσαι ικανός εσύ, τόσο μικρός, να σβήσεις τη φωτιά; Είσαι ανόητος! Δεν πρόκειται με τις σταγόνες σου να σώσεις το δάσος. Το μόνο που θα καταφέρεις θα είναι να καείς!

Το κολιμπρί, χωρίς να σταματήσει, του απάντησε:

- Κάνω μόνο το καθήκον μου.

- Σταμάτα!» του είπε και το τουκάν
που πετούσε πάνω από το ρυάκι.
Είναι άχρηστο αυτό που κάνεις.
Όλα χάθηκαν! Τουλάχιστον να
έβρεχε!

Άλλα ο ουρανός ήταν καθαρός και τα σύννεφα είχαν μαζευτεί από την άλλη πλευρά του βουνού.

- Μου έδωσες μια ιδέα, είπε το κολιμπρί. Ακολούθησε με τουκάν. Πρέπει να κάνουμε γρήγορα.

Το κολιμπρί και το τουκάν άφησαν το δάσος, πέταξαν πάνω από το βουνό και έφτασαν στα σύννεφα.

- Σύννεφα, σύννεφα! Πρέπει να έρθετε πάνω από το δάσος και να μας βοηθήσετε να σβήσουμε τη φωτιά.

- Χωρίς τον άνεμο να μας σπρώξει δεν μπορούμε να προχωρήσουμε. Πηγαίνετε να βρείτε τον άνεμο. Μόνο αυτός μπορεί να σας βοηθήσει. Κατοικεί πιο ψηλά στον ουρανό.

- Δεν θα μπορέσουμε ποτέ να φτάσουμε, ο φίλος μου κι εγώ, με τα μικρά μας φτερά.

- Πηγαίνετε να βρείτε τον αετό που κατοικεί στην κορυφή του μαύρου βουνού. Με τα μεγάλα του φτερά, θα μπορέσει.

Οι δύο φίλοι έφτασαν στη φωλιά του αετού.

- Αετέ, έχουμε ανάγκη τη βοήθεια σου, είπε το κολιμπρί και του εξήγησε τι συνέβαινε.

- Κολιμπρί, σκαρφάλωσε στην πλάτη μου, είπε ο αετός.

Πέταξαν μακριά, όλο και πιο ψηλά και τελικά έφτασαν στο σπίτι του ανέμου.

- Καλημέρα κύριε άνεμε.

Με λίγα λόγια το κολιμπρί του διηγήθηκε τι συμβαίνει στο δάσος.

- Και τι θέλετε από μένα; είπε ο άνεμος.

- Να σπρώξεις τα σύννεφα πάνω από τη φωτιά και να βρέξει πάνω από το δάσος για να σβηστεί.

Όμως ο άνεμος είναι περήφανος και ξιπασμένος.

- Δεν μου αρέσει να με ενοχλούν την ώρα που κοιμάμαι. Είμαι κουρασμένος, φύσηξα όλη τη μέρα προς το Βορά. Αφήστε με να ξεκουραστώ. Ελάτε πάλι αύριο και θα δω τι μπορώ να κάνω για σας.

- Αύριο θα είναι πάρα πολύ αργά. Πρέπει να κάνουμε κάτι τώρα, είπε το κολιμπρί.

- Και ποιος νομίζεις ότι είσαι εσύ που θα τα βάλεις με τη φωτιά; είπε ο άνεμος. Το δάσος θα καεί, πάρτο απόφαση. Και φύγετε τώρα αλλιώς θα θυμώσω!

Και ο άνεμος ξάπλωσε να κοιμηθεί.

Ο αετός ξανακατέβηκε, με το κολιμπρί στη ράχη του, μέχρι τα σύννεφα, όπου είχαν αφήσει το τουκάν.

Από το θλιμμένο τους βλέμμα, αυτό κατάλαβε.

- Λοιπόν; ρώτησε.

- Πρέπει να τα βγάλουμε πέρα μόνοι μας, είπε το τουκάν.

- Τι να κάνουμε όμως;

- Αφήστε με να σκεφτώ, είπε το κολιμπρί.

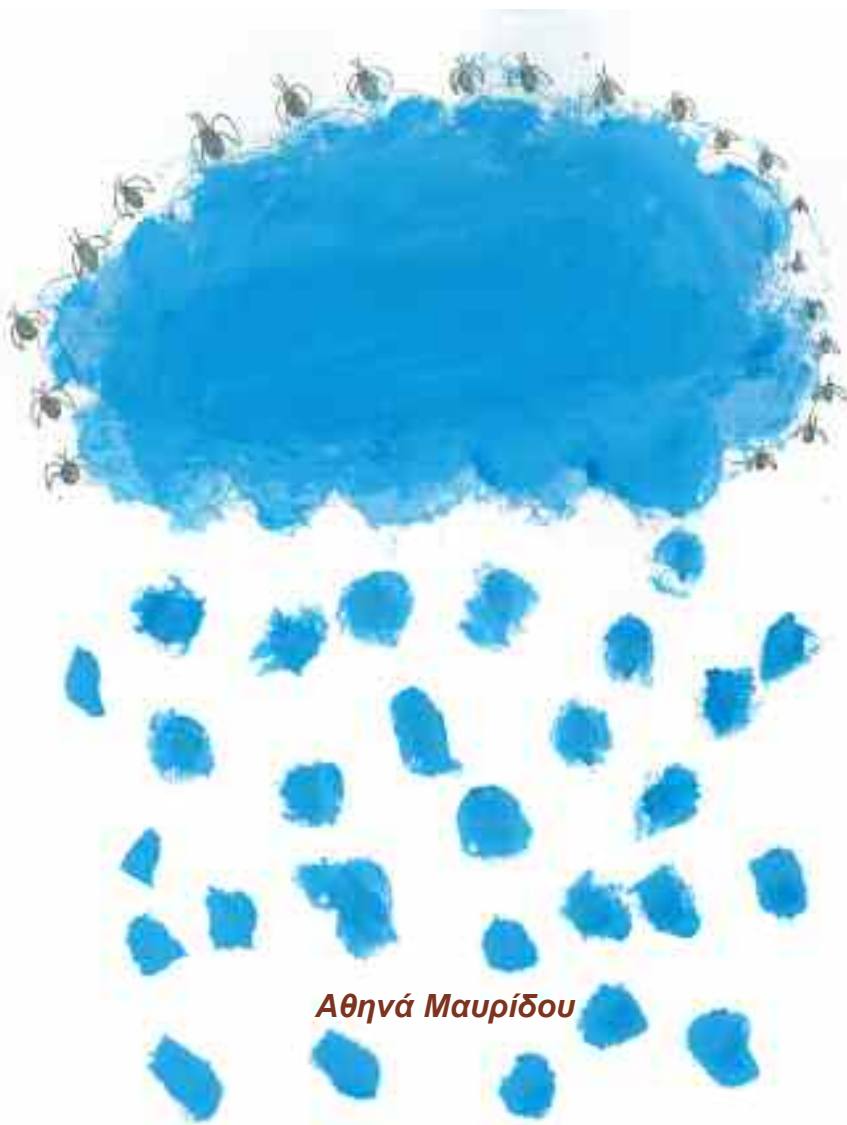
Ένα σμήνος από μύγες πέρασε δίπλα τους.

Ξαφνικά το πρόσωπο του φωτίστηκε από ένα χαμόγελο και άρχισε να σιγοτραγουδάει. Οι φίλοι του φοβήθηκαν ότι είχε χάσει τα λογικά του.

- Μη φοβάστε! Δεν τρελάθηκα.

Μύγες, μύγες, βοηθήστε μας να σβήσουμε τη φωτιά στο δάσος! είπε το κολιμπρί.

- Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε εμείς; Είμαστε τόσο μικρές και αδύναμες! του απάντησαν.

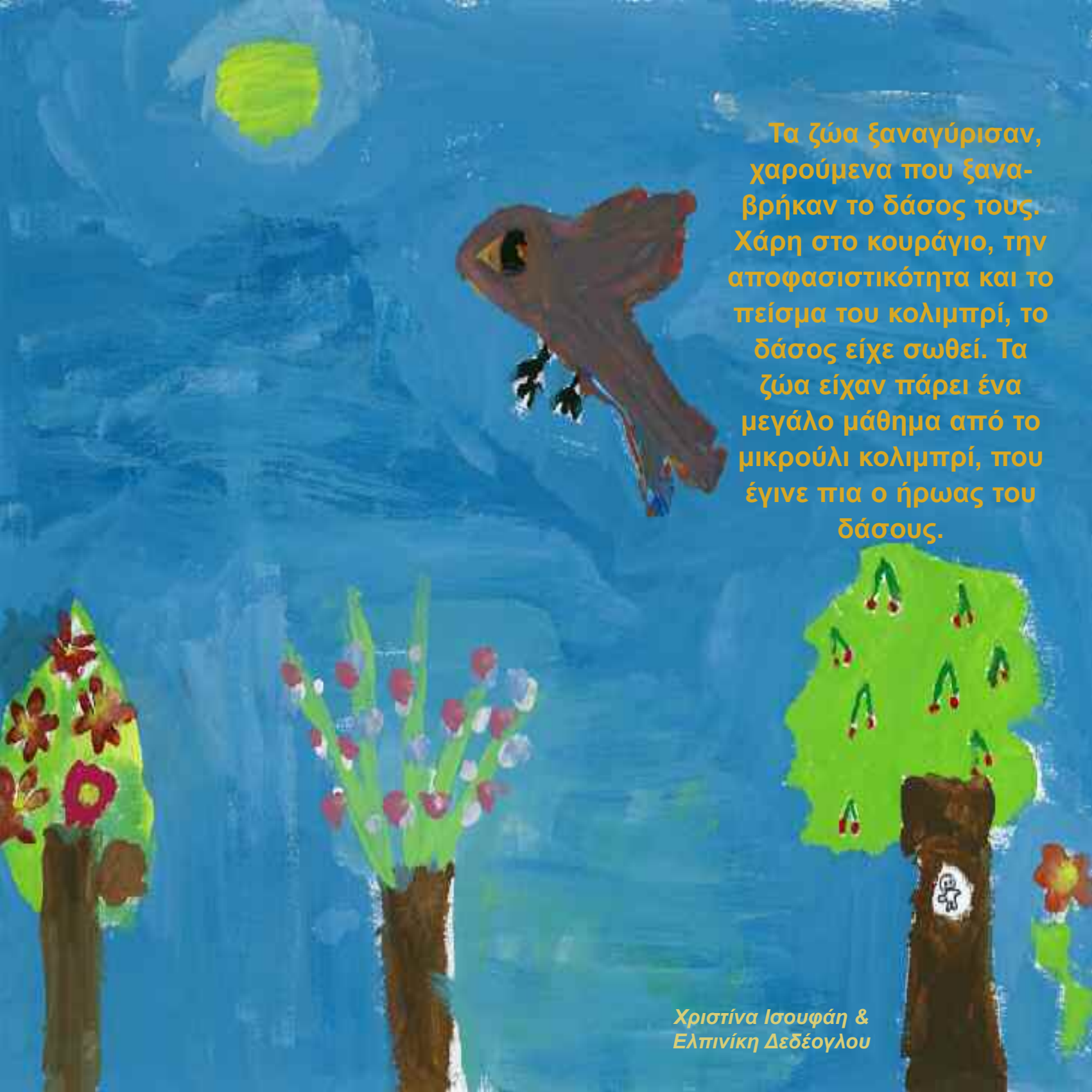
Αθηνά Μαυρίδου

Διάλεξαν το πιο μεγάλο σύννεφο, το πιο γκρίζο, που ήταν γεμάτο νερό. Κάθε μύγα πήρε με το ράμφος της ένα κομμάτι σύννεφο, το τράβηξε και άρχισε να το σπρώχνει.

Μεταφέροντας το μ' αυτό τον τρόπο, το έκαναν να προχωρήσει μέχρι το δάσος. Φτάνοντας πάνω από την πυρκαγιά, εκατοντάδες ράμφη άρχισαν να κινούνται, να τσιμπάνε και να ξανατσιμπάνε το σύννεφο με μανία. Το σύννεφο μετατράπηκε σε ένα γιγάντιο σουρωτήρι.

Το νερό άρχισε
να τρέχει πάνω
από την εστία
της φωτιάς.
Κατάφερε να τη
σβήσει.

Τα ζώα ξαναγύρισαν,
χαρούμενα που ξανα-
βρήκαν το δάσος τους.
Χάρη στο κουράγιο, την
αποφασιστικότητα και το
πείσμα του κολιμπρί, το
δάσος είχε σωθεί. Τα
ζώα είχαν πάρει ένα
μεγάλο μάθημα από το
μικρούλι κολιμπρί, που
έγινε πια ο ήρωας του
δάσους.

Χριστίνα Ισουφάη &
Ελπινίκη Δεδέογλου

Ας είμαστε όλοι ενωμένοι

Elsa MARISSAL
(Γαλλία)

Ηταν μια μέρα με δυνατό άνεμο και η θάλασσα ήταν τρικυμισμένη. Τεράστια κύματα ξεσπούσαν πάνω στην παραλία και όταν υποχωρούσαν άφηναν πίσω τους πλήθος αστερίες. Η παραλία έμοιαζε στολισμένη με πολλά κόκκινα μικρά αστέρια. Οι αστερίες μη μπορώντας να ζήσουν έξω από το νερό, υπέφεραν και κινδύνευαν να πεθάνουν πολύ σύντομα αν δεν ξαναγυρνούσαν στη θάλασσα.

Σ'αυτή την ίδια παραλία είχαν έρθει να κάνουν τον περίπατο τους ο Ερίκ και οι γονείς του. Σταμάτησαν στην άκρη της παραλίας και πλησίασαν για να δουν από πιο κοντά τι ήταν αυτά τα κόκκινα αντικείμενα στην άκρη του νερού.

Ο Ερίκ ρώτησε τον πατέρα του:

- Έπεσαν από τον ουρανό αυτά τα αστέρια;
- Όχι, είναι αστερίες και ζουν στη θάλασσα.
- Δηλαδή αν μείνουν στην παραλία θα πεθάνουν;
- Πολύ φοβάμαι πως ναι.
- Μα τότε πρέπει να τους ξαναβάλουμε στο νερό!
- Δε γίνεται. Βλέπεις ότι είναι πάρα πολλοί. Και επί πλέον είναι απλοί αστερίες, η θάλασσα είναι γεμάτη από αυτούς.

Stefano Anneda

Ο Ερίκ δεν πείσθηκε με αυτά που του είπε ο πατέρας του. Θυμήθηκε τι έλεγε ο παππούς του, όταν αυτός διασκέδαζε πατώντας σαλιγκάρια: «Κάθε ζωντανό πλάσμα είναι σημαντικό και μοναδικό. Αν υπάρχει, αυτό σημαίνει ότι έχει ένα ρόλο να παίξει, για μένα, για σένα, για όλους και για όλα όσα βρίσκονται γύρω μας. Είμαστε όλοι ενωμένοι και ο ένας εξαρτάται από τον άλλον πάνω στη γη. Νομίζεις ότι αυτό που κάνεις δεν έχει σημασία, όμως πώς μπορείς να είσαι σίγουρος;»

Ο Ερίκ σκέφτηκε τότε ότι κι αυτοί οι αστερίες είχαν ένα ρόλο να παίξουν για τη ζωή πάνω στη γη. Δεν ήξερε βέβαια ποιόν, όμως αυτό δεν είχε σημασία. Αποφάσισε ότι έπρεπε να τους βοηθήσει. Πήρε τότε 3-4 αστερίες, τόσους όσους μπορούσε να κρατήσει στα μικρά παιδικά χέρια του, έτρεξε στη θάλασσα και τους έριξε στο νερό. Μόλις βρέθηκαν στο νερό, οι αστερίες άρχισαν να ξαναπαίρνουν δυνάμεις.

Ο Ερίκ γύρισε τρέχοντας στην παραλία, πήρε και πάλι μερικούς αστερίες, έτρεξε στην άκρη της θάλασσας και τους έριξε στο νερό. Βλέποντας τον να πηγαυοέρχεται, οι γονείς του τον ρώτησαν:

- Μα τι κάνεις; Νομίζεις ότι μπορείς, εσύ, ολομόναχος, να σώσεις όλους αυτούς τους αστερίες; Υπάρχουν εκατοντάδες στην παραλία κι εσύ δεν έχεις παρά μόνο δύο χέρια. Δεν θα τα καταφέρεις ποτέ.

Ο Ερίκ, χωρίς να σταματήσει στιγμή να τρέχει, τους απάντησε.

- Οι αστερίες πρέπει να σωθούν. Κάνω αυτό που μπορώ. Ναι, έχω μόνο δύο χέρια, αλλά μαζί με τα δικά σας, έχουμε όλοι έξι. Αν βοηθήσετε κι εσείς μπορούμε να σώσουμε ακόμη περισσότερους αστερίες. Ελάτε, κάντε γρήγορα, αλλιώς θα πεθάνουν!

Οι γονείς του τον κοίταξαν, εντυπωσιασμένοι από το μικρό τους αγόρι, που με δυο-τρεις λέξεις τους έδωσε ένα μάθημα ζωής. Άρχισαν αμέσως να ακολουθούν το παράδειγμα του. Οι άνθρωποι του χωριού βλέποντας τους, ήρθαν κι αυτοί να βοηθήσουν και, σε λίγη ώρα, όλοι οι αστερίες ξαναβρέθηκαν στο νερό.

Ο Έρικ κοίταξε τα χέρια του, κοίταξε και τα χέρια των συγχωριανών του. Είπε στον εαυτό του ότι αν και μόνα τους έμοιαζαν αδύναμα, όλα μαζί ενωμένα είχαν τη δύναμη να πετύχουν σπουδαία πράγματα.

Οι συγγραφείς των παραμυθιών

Η **Zineb Bahriz** συμμετέχει στο εργαστήριο των γυναικών παραμυθάδων στο Αλγέρι της Αλγερίας, που εμψυχώνει ο Si Mohamed Baghdadi, εκπαιδευτικός, ποιητής και ηθοποιός (επικοινωνία: simohbag@gmail.com)

Η **Naira Gelashvili** είναι συγγραφέας, φιλόλογος και κοινωνική ακτιβίστρια. Το παραμύθι της προέρχεται από τη συλλογή παραμυθιών «Η καλύβα με τα μπιζέλια», που εκδόθηκε στο Τμπίλισσι, το 1999, από την πολιτιστική μη κυβερνητική οργάνωση «Το σπίτι του Καυκάσου». Η μετάφραση του παραμυθιού της έγινε από τα Γαλλικά.

Η **Elsa Marissal** έγραψε το παραμύθι «Ας είμαστε όλοι ενωμένοι» στο πλαίσιο της συμμετοχής της σε σεμινάριο διεθνούς συνεργασίας που οργάνωσε το δίκτυο Πόλις, στη Σύρο, το 2007, για φοιτητές του τμήματος «Διαχείρισης και Προστασίας της Φύσης» του εκπαιδευτικού οργανισμού Maison Familiale Rurale de Mondy στη Γαλλία.

Η **Γιολάντα Ζιάκα** είναι Οικονομολόγος, Διδάκτωρ Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, συντονίστρια του δικτύου «Πόλις» και της ευρωπαϊκής ομάδας συντονισμού της «Χάρτας των ευθυνών του ανθρώπου».

Η «Χάρτα των Ευθυνών του ανθρώπου» και τα παραμύθια για την υπευθυνότητα

Η ομάδα μας ασχολείται από το 2007 με τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, καλλιτεχνών, μη κυβερνητικών οργανώσεων, αλλά και παιδιών από πέντε χώρες.

Το έργο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος της «Χάρτας των ευθυνών του ανθρώπου», το οποίο είναι ένα διεθνές πρόγραμμα ευαισθητοποίησης και δράσης για την ευθύνη, ατομική και συλλογική. Πρόκειται για δίκτυο στο οποίο συμμετέχουν άτομα και οργανώσεις από 16 χώρες σε όλες τις ηπείρους. Η ίδια η Χάρτα είναι ένα κείμενο αναφοράς που προτείνει κατευθύνσεις σκέψης και δράσης, με τη μορφή δέκα αρχών που αφορούν θέματα όπως τα δικαιώματα του ανθρώπου, η δικαιοσύνη, η ειρήνη, ο πολιτισμός.

Η πρώτη δουλειά μας ήταν το παραμύθι «Οι θησαυροί της γης» για στην ευθύνη μας απέναντι στο περιβάλλον, που εκδόθηκε το 2008, στα ελληνικά και τα γαλλικά, με τη συνοδεία ενός CD παρουσίασης. Παιδιά από σχολεία της Ελλάδας εικονογράφησαν το παραμύθι, το οποίο διανεμήθηκε σε σχολεία, σε περιβαλλοντικές οργανώσεις και σε παιδικές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα και σε γαλλόφωνες χώρες.

Το πρόγραμμα για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του 2009 και οδήγησε στην έκδοση της συλλογής παραμυθιών «Οι ιστορίες της αστερούλας». Τα παραμύθια γράφηκαν από εκπαιδευτικούς από την Αλγερία, τη Γαλλία, τη Γεωργία και την Ελλάδα. Αφορούν την αξία της υπευθυνότητας, ειδικά απέναντι στο περιβάλλον. Εικονογραφήθηκαν από παιδιά στην Ελλάδα και από ερασιτέχνες ζωγράφους στην Ιταλία και εκδόθηκαν στα Ελληνικά και τα Γαλλικά.

Με μεγάλη μας χαρά παρουσιάζουμε σήμερα το αποτέλεσμα αυτής της συλλογικής προσπάθειας, μια συλλογή παραμυθιών που συγκινούν και εμπνέουν, αγγίζοντας ζητήματα που μας αφορούν όλους, παιδιά και ενήλικες, στην καθημερινή μας ζωή. Μέσα από τα παραμύθια αυτά διαγράφονται ηθικές και κοινωνικές παράμετροι των ζητημάτων περιβάλλοντος, διαφαίνεται όμως και μια ακτίνα ελπίδας για αλλαγή μέσα από την ανάληψη ευθύνης και τη δράση.

Γιολάντα Ζιάκα

Ευρωπαϊκή ομάδα συντονισμού για τη **Χάρτα των Ευθυνών του Ανθρώπου**

Τ.Θ. 4, 84100 Ερμούπολη

Τηλ.: 30-22810-87804, Fax: 30-22810-87840, e-mail: charte.europe@otenet.gr

web : <http://www.charte-responsabilites-humaines.net/europe>

Τα παιδιά και οι ενήλικες που εικονογράφησαν τα παραμύθια:

Μαθητές Γυμνασίου Ελεούσας Ιωαννίνων – Μάρτιος 2010

Ζωή Ντασταμάνη	σελ. 8	Θεοδώρα Πανταζή	σελ. 10
Χρυσάνθη Ματσάγκα	σελ. 15	Γιώργος Παππάς	σελ. 5
Κων/νος Ντίνος	σελ. 13	Σοφία Πίσπα	σελ. 17
Σπυριδούλα Ντίνου	σελ. 9		

Παιδιά δημοτικού που συμμετείχαν στα εργαστήρια της παιδικής βιβλιοθήκης Ερμούπολης Σύρου – Δεκέμβριος 2009

Ειρήνη Βουτσίνου	σελ. 22	Βισιλντα Μοαλέτα & Μαρία Στεφάνου	σελ. 31
Μαρία Δήμα & Αγγελική Χιουσένη	σελ. 26	Οδυσσέας Ξένος	σελ. 1
Εμίρα Ζακώ-Βαρελλά & Έλλη Πασσά	σελ. 3	Γεωργία Πολίτου	σελ. 27
Ήλια Κάιντα	σελ. 28	Γιουρίντα Σελαμάι & Κατερίνα Φωτεινιά	σελ. 23
Λίζα Καλουτά & Ναταλία Ξένου	σελ. 19	Λαμπρινή Στεφάνου	σελ. 25
Παναγιώτης Καραβέλας	σελ. 20		

Παιδιά δημοτικού που συμμετείχαν στα εργαστήρια της Παιδικής Βιβλιοθήκης Χ.Ε.Ν. στη Μπάφρα Ιωαννίνων – Μάρτιος 2010

Χριστίνα Ισουφάη & Ελπινίκη Δεδέογλου	σελ. 43	Πέτρος Παρασκευάς	σελ. 40
Λευτέρης Κρομμύδας & Φώτης Μυρόγλου	σελ. 35	Τάσος Παρουτιάδης & Κώστας Δεδέογλου	σελ. 33
Αθηνά Μαυρίδου	σελ. 41	Μένιος Πάτρας	σελ. 42
Ελένη Ναυρόζογλου	σελ. 36	Έλβις Πρέτσι	σελ. 34
Σοφία Ναυρόζογλου	σελ. 38	Βασιλική Σαββίδου & Ελένη Ταστεμερίδη	σελ. 37

Μέλη της ομάδας «θεραπεία μέσα από την τέχνη» του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης του Πράτο στην Ιταλία – Απρίλιος 2010

Stefano Anneda	σελ. 45	Fulvia Mazzuka	σελ. 46
Alessandro Conforti	σελ. 48 & 49	Otto Sicuranza	σελ. 47
Marco Baldi & Alberto Razzoli:	εικονογράφιση αριθμησης σελίδων		